

แนวทางพัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล จังหวัดตาก

Guidelines for Management Development Child Development Center under municipal Tak.

อรพิน สุจริตจันทร์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ)เพื่อศึกษาสภาพการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล จังหวัดตาก) เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล จังหวัดตาก) เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล จังหวัดตาก และ) เพื่อประเมินแนวทางพัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล จังหวัดตาก มีวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล จังหวัดตาก แหล่งข้อมูลได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดตาก จำนวน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย(\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางพัฒนาการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล จังหวัดตาก ได้ แหล่งข้อมูลได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญจำนวนคน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาหาค่าเฉลี่ย(\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านวิชาการ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านอาคารสถานที่
2. ปัญหาการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากรด้านการมีส่วนร่วม และด้านวิชาการ

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดตาก

Abstract

The research purposes were 1) to study the administration of childhood development center of Tak municipal 2) to study the problems of the administration of childhood development center of Tak municipal and 3) to study the guideline to develop the administration of childhood development center of Tak municipal 4) to evaluate the developing guideline to develop the administration of childhood development center of Tak municipal. The research procedures were 2 steps ; 1st step was to study the administration and the problem of childhood development center of Tak municipal. The samples were 129 officers of Tak municipal who was asked by questionnaire. The data were analyzed by using Mean and Standard Deviation : SD. and the 2nd step was to study the guideline to develop the childhood center development administration in Tak municipal. The samples were 17 experts ,and using the interview form and the evaluation form. The data were analyzed by using Mean and Standard Deviation: SD. The research results were as follows;

¹ นักศึกษาลัทธิสุทธครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

1. The administration of childhood development center of Tak municipal were in the high level of mean ; the highest aspect was personal aspect ,the academic aspect, the participation aspect,and the building and places aspect were in order.

2. The problem of childhood development center of Tak municipal was in the high level of mean; the highest mean level were the building and places , the personal ,the participation and the academic aspect, respectively.

Keywords: guidelines for management development , child development center under municipal Tak.

ความเป็นมาของปัญหา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยประเภทหนึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นสถานที่ที่อบรมเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงหกปี มีจุดประสงค์เพื่อให้เด็กเจริญเติบโต มีพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัย (กรมอนามัย, 2549) เป็นการเตรียมความพร้อมและจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กก่อนเข้าเรียนในการศึกษาระดับต่อไป

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดตาก มีกองการศึกษาของเทศบาลเป็นผู้ควบคุม ดูแลการจัดการศึกษา และให้การสนับสนุนงบประมาณและให้ถือปฏิบัติตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นการแบ่งเบาภาระการเลี้ยงดูบุตรหลานของชาวบ้าน ทั้งยังเป็นการฝึกให้เด็กก่อนวัยเรียนมีความพร้อมในด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ และสติปัญญา ปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัด ตาก มีจำนวน 29 แห่ง มีผู้บริหารจำนวน 22 คน และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 102 คน รวมทั้งสิ้น 129 คน จากการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่าบุคลากรขาดการพัฒนาตนเองในด้านการดำเนินงานของศูนย์ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากรด้านสถานที่ และครูผู้ดูแลเด็กไม่มีความรู้ความเข้าใจใน

การเลี้ยงดูเด็ก และไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร (สำนักงานท้องถิ่นอำเภอแม่ระมาด , 2550, อ้างถึงใน รำเพียร สุริเมือง, 2554) นอกจากนี้การบริหารงานด้านวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า บุคลากรที่ทำหน้าที่บริหารจัดการขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการบริหารงานวิชาการ การจัดกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย และบุคลากรไม่มีวุฒิ ด้านการศึกษาปฐมวัย (สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดตาก , 2555) สอดคล้องกับผลการวิจัยของรำเพียร สุริเมือง , 2554) ที่พบปัญหาการดำเนินงานพัฒนาผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ระมาด อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ในเรื่องความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดูแลเด็ก ซึ่งไม่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร การเขียนแผน ฯลฯ ปัญหาการประสานงานของผู้ดูแลเด็กกับ ภายนอก พบว่า ไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองเด็ก ผู้นำชุมชน และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับ ชนิษฐา อินนวล (2554) ที่ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอชายแดน จังหวัดตาก พบว่า เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น ไม่มีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ให้แก่ เด็กปฐมวัย ขาดการสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน

จากสภาพการดำเนินงานที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางพัฒนาการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลจังหวัดตาก เพื่อนำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลจังหวัดตาก ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และส่งผลต่อทรัพยากรบุคคลของท้องถิ่นให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลจังหวัดตาก
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลจังหวัดตาก
3. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลจังหวัดตาก
4. เพื่อประเมินแนวทางพัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลจังหวัดตาก

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดตาก

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดตาก จำนวน 29 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 129 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามสภาพและปัญหาการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล

จังหวัดตาก แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านงานวิชาการ และด้านมีส่วนร่วม ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวกับงานวิจัยแนวทางการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มากำหนดขอบเขตของคำถามตามวัตถุประสงค์การวิจัย

2. สร้างแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมขอบเขตด้านเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัยซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านวิชาการ และด้านการมีส่วนร่วม

3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงให้เหมาะสม หลังจากนั้นจึง ได้นำเสนอผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการศึกษ จำนวน 5 การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ และใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ข้อคำถามมีค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 ทุกข้อ

4. การทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) โดยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล จังหวัดตาก กำแพงเพชร จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.80

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขอบหนังสือแนะนำตัวจากงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. จัดส่งและรับแบบสอบถามด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ ซึ่งผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถาม ถึงกลุ่มตัวอย่างจำนวน 129 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาจำนวน 124 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.12

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่รวบรวมมาทั้งหมด ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

2. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

3. ข้อมูลตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดตาก วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล จังหวัดตาก

แนวทางการพัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลจังหวัดตากมีวิธีการดำเนินงานออกเป็นขั้นตอนที่ 1 การยกวางแนวทาง

แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน โดยเป็นหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก และผู้อำนวยการโรงเรียน ดังรายชื่อและตำแหน่งต่อไปนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์

อย่างมีโครงสร้าง เรื่อง แนวทางพัฒนา การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล จังหวัดตาก ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. นำข้อมูลจากการศึกษาสภาพและปัญหา การพัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล จังหวัดตาก มาวิเคราะห์เพื่อสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการบริหารงาน ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านงานวิชาการ และด้านการมีส่วนร่วม

2. นำแบบสัมภาษณ์เสนอต่อประธานกรรมการ และกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมเนื้อหาตามกรอบแนวคิดและข้อมูลที่ได้มาจากระดับตอนที่ 1 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อดำเนินการในลำดับต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย ขอหนังสือแนะนำตัวจากมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลจังหวัดตาก โดยนำข้อมูลสภาพและปัญหาในขั้นตอนที่ 1 ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยนำข้อมูลมาจัดกลุ่ม และแจกแจงความถี่

ตอนที่ 2 การประเมินแนวทางการพัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล จังหวัดตาก

แหล่งข้อมูล

การประเมินแนวทางการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลจังหวัดตาก ผู้ประเมินได้แก่ผู้บริหาร ครูผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็กเล็ก จำนวน 17 คน ซึ่ง

เป็นผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดียวกับกับการยกวางแนวทาง
พัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล
จังหวัดตาก โดยประเมินใน ๒ ด้าน ได้แก่ ความเหมาะสม
และความเป็นไปได้

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

แบบประเมินแนวทางพัฒนาการบริหารของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยยึดแนวทาง
พัฒนาการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด
เทศบาลจังหวัดตาก ฉบับร่างเป็นขอบเขตในการสร้าง
แบบสอบถาม และนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการ
เก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบประเมินจะสอบถาม
ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ มีลักษณะเป็นแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า 5

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากงานประสานการจัด
บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ถึงผู้
ประเมิน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการพิจารณาและ
ประเมินแนวทางพัฒนาการบริหารงานของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็ก สังกัดเทศบาลจังหวัดตาก

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมและความเป็น
ไปได้ของแนวทางพัฒนาการบริหารของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็ก สังกัดเทศบาลจังหวัดตาก ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้
จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่า
เบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล จังหวัดตาก

พบว่า สภาพการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่
ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่

ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย
ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้าน วิชาการ ด้านการมีส่วนร่วม
และด้านอาคารสถานที่ ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดราย
ด้านดังนี้

1.1 ด้านบุคลากร พบว่า สภาพการบริหารงาน
ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ครูผู้ดูแล
เด็กหรือครูผู้สอนมีความสามารถและทักษะในการสอน
และผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ศึกษาต่ออบรมและ
ศึกษาดูงาน ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่
ผู้บริหารจัดสรรบุคลากรที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย

1.2 ด้านอาคารสถานที่ พบว่า สภาพการ
บริหารงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากอันดับแรก
ได้แก่ ห้องน้ำห้องส้วม เครื่องสุขภัณฑ์เหมาะสมกับเด็ก
รองลงมาได้แก่ โครงการปรับปรุงพัฒนาซ่อมแซม ดูแลรักษา
อาคารสถานที่ และมาตรการความปลอดภัยด้านต่างๆ
เช่น อุปกรณ์ดับเพลิง ปลั๊กไฟ สายไฟฟ้า ส่วนรายการที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเหมาะสม
ได้มาตรฐานและปลอดภัย

1.3 ด้านวิชาการ พบว่า สภาพการบริหารงาน
ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การจัดทำ
เนื้อหาของหลักสูตรการเรียนสำหรับเด็กอย่างเหมาะสม
และการจัดกิจกรรมส่งเสริมจินตนาการและความคิด
สร้างสรรค์ตามวัย ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่
การจัดการเรียนการสอนให้เด็กได้มีการพัฒนาสติปัญญา

1.4 ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า สภาพการ
บริหารงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับ มากที่สุด ได้แก่
ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครอง
และประชาชนสูงสุด และจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อ
ปรึกษาหารือเกี่ยวกับความคิดเห็นการจัดกิจกรรมการ
เรียนการสอน ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่
ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการฝึกนิสัยของเด็กที่บ้าน

2. ผลการศึกษาปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล จังหวัดตาก

จากผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วม และด้านวิชาการ ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดรายด้านดังนี้

2.1 ด้านบุคลากร พบว่า ปัญหาการบริหารงานที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ จัดปฐมนิเทศชี้แจงนโยบาย และแนวปฏิบัติของศูนย์ รองลงมาได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็กหรือครูผู้สอนมีความสามารถและทักษะในการสอน ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ศึกษาต่อ อบรมและศึกษาดูงาน และผู้บริหารให้ความสำคัญต่อความรู้สึกของผู้ปฏิบัติงานในศูนย์

2.2 ด้านอาคารสถานที่ พบว่า ปัญหาการบริหารงานที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ มาตรการความปลอดภัยด้านต่างๆ เช่น อุปกรณ์ดับเพลิง ปลั๊กไฟ สายไฟฟ้า รองลงมาได้แก่ ห้องน้ำห้องส้วม เครื่องสุขภัณฑ์เหมาะสมกับเด็ก สนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นปลอดภัย และสะอาด และบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมร่มรื่น ไม่มีกลิ่นรบกวน

2.3 ด้านวิชาการ พบว่า ปัญหาการบริหารงานที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ นโยบายด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้ได้รับการพัฒนาตามเกณฑ์อายุ รองลงมาได้แก่ การจัดทำเนื้อหาของหลักสูตรการเรียนสำหรับเด็กอย่างเหมาะสม และการจัดกิจกรรมส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ตามวัย

2.4 ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ปัญหาการบริหารงานที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม กับผู้ปกครองและ

ประชาชน รองลงมาได้แก่ จัดประชุม ผู้ปกครองเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับความคิดเห็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลเด็ก และผู้บริหารได้วางแผนและเตรียมงานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

3. ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล จังหวัดตาก

แนวทางพัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล จังหวัดตาก แบ่งออกเป็น 4 ด้าน จากผลการวิจัยพบว่าแต่ละด้านมีแนวทางพัฒนาดังต่อไปนี้

3.1 ด้านบุคลากร พบว่าควรมีแนวทางพัฒนาดังนี้

3.1.1 เทศบาลควรให้ครูผู้ดูแลเด็กเข้าร่วมการอบรม สัมมนาต่างๆ เพื่อสร้าง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเด็กปฐมวัย และเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย

3.1.2 การสรรหาบุคลากรควรคำนึงถึงคุณวุฒิ การศึกษาความรู้ ความสามารถ ที่ตรงกับสาขาปฐมวัยโดยตรง

3.1.3 ครูผู้ดูแลเด็กควรมีการจดบันทึกแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน

3.2 ด้านอาคารสถานที่ พบว่าควรมีแนวทางพัฒนาดังนี้

3.2.1 เทศบาลควรจัดทำมาตรการรักษาความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นระบบ และดูแลสถานที่ที่จะทำให้เกิดอันตรายเมื่อเด็กวิ่งเล่น

3.2.2 ควรมีการปรับปรุงห้องเรียนให้เหมาะสมตามจำนวนเด็ก

3.2.3 ควรจัดให้มีสถานที่สำหรับเด็กเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

3.3 ด้านวิชาการ มีแนวทางพัฒนาดังนี้

3.3.1 ควรมีการคัดเลือกอุปกรณ์ สื่อ และ หนังสือประกอบการเรียนที่หลากหลายและเหมาะสมกับตามวัย

3.3.2 ควรให้มีการตกแต่งบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก

3.3.3 ควรให้มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ตามวัย

3.3.4 ควรให้มีการจัดกิจกรรมเน้นวิชาการเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับศึกษาต่อ

3.4 ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

3.4.1 ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์โครงการต่างๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครอง

3.4.2 ควรจัดให้มีการจัดกิจกรรมระหว่างผู้ปกครอง ครูผู้ดูแลเด็ก และเด็กเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดี เช่น กีฬาสีสัมพันธ์

3.4.3 ควรให้มีการนำข้อเสนอแนะของผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนมาประกอบการพิจารณาในการจัดการเรียนการสอน

4. ผลการประเมินแนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล จังหวัดตาก

ผลการประเมิน แนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล จังหวัดตาก พบว่า ความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งสองด้าน ส่วนในรายละเอียดพบว่า ด้านบุคลากรมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านอื่นๆ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ และแนวทางผ่านเกณฑ์การตัดสินทุกรายการ

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล จังหวัดตาก พบประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล จังหวัดตาก

จากผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดตากค่านึงถึงหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการเหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล และค่านึงถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ที่ครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา (กระทรวงศึกษาธิการ , 2546) สอดคล้องกับผลการวิจัยของเพชรธูมา สุขเกษม (2553) ที่ได้ศึกษาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลในจังหวัดราชบุรี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็กเป็นบุคลากรที่สำคัญในการพัฒนาเด็กเล็กให้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อีกทั้ง บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะต้องมีคุณสมบัติ บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานให้การศึกษและพัฒนาการสำหรับเด็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสม และเป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น , 2552)

2. ปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล จังหวัดตาก

จากผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดตากได้ถ่ายโอนมาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยงบประมาณและการเบิกจ่ายต่างๆ ขึ้นอยู่กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ ทำให้เกิดปัญหาด้านการบริหารจัดการบางส่วน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริวิรัตน์ ศิลมาตโร (2553) ที่ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดจันทบุรี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่ที่มีค่าเฉลี่ยปัญหาสูงสุดในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า อาคารสถานที่ส่วนใหญ่จะได้รับการถ่ายโอนจากหน่วยงานต่างๆ ซึ่งก่อสร้างมาเป็นเวลานาน และการก่อสร้างอาคารใหม่ให้เป็นไปตามมาตรฐานคงเป็นไปได้ยากเพราะต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก

3. ผลการประเมินแนวทางพัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดตาก จากผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พบว่า ด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องมีคุณสมบัติบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถดำเนินงานให้การศึกษาและพัฒนาการสำหรับเด็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสม และเป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น , 2552) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานที่เลี้ยงดูเด็กอายุ 3 – 6 ปี ให้มีพัฒนาการทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และ

สติปัญญา เป็นการเตรียมความพร้อมและจัด

ประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กก่อนเข้าเรียนในการศึกษาภาคบังคับต่อไป (กรมการปกครอง , 2545) ดังนั้นบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องเป็นบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ความเหมาะสมกับงาน แต่จากผลการวิจัยแนวทางพัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดตาก พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดทุกด้าน ดังนั้น แนวทางพัฒนาที่ได้จากงานวิจัยฉบับนี้จะเป็นแนวทางที่ช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น และเป็นแนวทางที่จะทำให้การพัฒนาบุคลากรพัฒนาอาคารสถานที่ การพัฒนางานวิชาการ และการมีส่วนร่วมมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ผลการประเมินจึงมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในระดับมากถึงมากที่สุดทุกด้าน

สรุปผลการวิจัย

แนวทางพัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดตาก พบว่าโดยภาพรวมเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผลการประเมินแนวทางพัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้พบว่าด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย
2. ควรมีการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้มีความเหมาะสม และปลอดภัยสำหรับนักเรียน

3. ควรมีการสร้างความสัมพันธ์และ พัฒนาการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มากขึ้น เพื่อให้ประชาชนมีความรู้และเข้าใจการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
- ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป
1. ควบศึกษาวิจัยการส่งเสริมพัฒนาบุคคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล จังหวัดตาก
 2. ควบศึกษาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ประสบผลสำเร็จสังกัดเทศบาล จังหวัดตาก และสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่นๆ
 3. ควบศึกษาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดตาก

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง . (2545). **คู่มือแนวทางการปฏิบัติการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** . กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ อสารรักษาดินแดน.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น(2552). **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** . กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
- กรมอนามัย (2549). **คู่มือการดำเนินงานโครงการศูนย์เด็กเล็กนำอยู่ สู่เมืองไทยแข็งแรง**. กรุงเทพฯ: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์.

- กระทรวงศึกษาธิการ . (2546). **หลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย พุทธศักราช 2546**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- ชนิษฐา อินนวล . (2554). **แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอชายแดน จังหวัดตาก** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เพชรอุมา สุขเกษม. (2553). **การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลในจังหวัดราชบุรี** . การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร
- จำเพียร สุริเมือง . (2554). **การพัฒนาแผนการดำเนินงานพัฒนาผู้ดูแลเด็กเล็กของเทศบาลตำบลแม่ระมาด อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก** . วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ศิริรัตน์ ศิลมาตร. (2553). **ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดจันทบุรี** . วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา
- สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดตาก. (2555). **ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดตาก** . ตาก:สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดตาก.